

BSV Drenthe / CDA Statenfractie Drenthe

Themabijeenkomst: SYMPOSIUM ENERGIE

Woensdag 14 juni 2017;

Provinciehuis Assen;

Aanwezig: 45 personen

Gastheer/gespreksleider: Klaas Neutel (CDA st.fr.)

Spreekers: Frank Pierie, energie transitie

Hans Cornelissen, energie besparing

Eddy Veenstra, RENDO en energie transitie

Dick Sybenga, regulering electriciteit

Eddy Diekema, provinciaal beleid zonne-akkers.

Opening

Klaas Neutel opent de avond en heet allen welkom. De aanleiding voor de avond is de vraag uit de gemeente Borger Odoorn aan de CDA Statenfractie, "welke regels gelden er voor de aanleg van zonneweiden." De St.fractie heeft in samenwerking met CDA BSV Drenthe 5 sprekers gevraagd ons daarover in te lichten.

Voor de goede orde, er komt geen discussie, maar het doel van de avond is kennis vergaren.

ENERGIE SYMPOSIUM

Frank Pierie, docent aan de Hanzehogeschool Groningen spreekt over de energie transitie als over de reis van **A naar Duurzaam**. Dat betekent dat we ons bewust moeten worden van ons vertrekpunt. Wat is de huidige situatie, een zgn. nulmeting is daarbij belangrijk. Dat heeft ook te maken met vragen als, wat hebben we nodig, wie betaalt, wat is ons doel. En vragen over onze manier van leven. Maar wat is duurzaam? Wat zijn de normen daarvoor. Technische innovatie, subsidies of de vervuiler betaalt. Of kijken we naar de productie per hectare. Bij vergisting is dat laag, bij zonnepanelen hoog en windmolens daar tussen in.

Duurzaamheid vraagt om harde beslissingen. Maar er moet ook leveringszekerheid zijn. Dus zon en wind optimaal gebruiken in een mix van technieken. Maar volgens Frank Pierie is bewustwording de belangrijkste factor. Educatie die het belang van de energie transitie duidelijk maakt. Daarnaast stimulatie door regelingen en wetten.

Conclusie: **meten is een belangrijk onderdeel van een duurzame samenleving.**

Hans Cornelissen, directeur van C1C in Meppel, een bedrijf gespecialiseerd in zonnepanelen. Ons streven is "nul op de meter." Het uitgangspunt bij duurzaamheid is volgens hem energie besparen. Een ander uitgangspunt van zijn bedrijf is, de wijk als basis van duurzaamheid. En tenslotte, onzichtbaar in het landschap.

Duurzaamheid vraagt om een andere "mindset, om omdenken." Dan gaat het tegenwoordig om zaken als deuren sluiten (deurdrangers aanleggen); verlichten waar nodig en wanneer nodig (sensoren bieden uitkomst).

Als je de wijk (30 á 40 woningen) tot uitgangspunt maakt heeft dat ook gevolgen voor de sociale samenhang. Zonnepanelen aan de rand van de wijk, verwarming per wijk gaat dan niet gepaard met hoge transportkosten. Ook zaken als hemelwateropvang en biogas

uit riool en groenafval kunnen binnen de wijk gerealiseerd worden. Daarmee word ook de sociale controle hersteld.

Nul-op-de-meter kost minimaal 12.000 euro en een aanpassing met een hoger rendement, een topinstallatie, kost 20.000 euro. De woningmarkt, corporaties inbegrepen, rekenen ca. 65.000 euro per woning. Maar dat kan dus aanzienlijk goedkoper op basis van de huidige technieken. Maar afstappen van het oude vertrouwde valt niet mee.

Conclusie: **verworvenheden belemmeren duurzaamheid!**

Eddy Veenstra, directeur RENDO, een netwerkbeheerder van gas- en elektriciteitsaansluitingen, in Meppel. De netwerkbeheerders, zoals RENDO, gaan terug naar hun kerntaken, d.w.z. energie transport in gemeente en regio. De komende jaren zal het gebruik van elektriciteit toenemen en het gebruik van gas verminderen. De aansluiting op het landelijke gasnet is binnenkort niet meer verplicht. En er zal sprake zijn van hybride energie systemen, met regionale verschillen. Iedere regio een eigen energiemix. Windmolens zijn op het relatief lege platteland makkelijker te realiseren, dan in een overvolle Randstad. In Nederland is relatief weinig ruimte, daar moeten dus nog oplossingen voor komen. Gezien het ruimtebeslag zal er in iedere regio een andere energiemix ontstaan. De regionale verschillen zijn al zichtbaar in Hoogeveen. In de zomermaanden produceert Attero zoveel groengas, dat Hoogeveen in de zomermaanden geen (Gronings) aardgas meer afneemt! Biogas wordt geproduceerd op basis van landbouw producten.

Volgens hem moet de energie transitie van onder op komen, vanuit de samenleving. Als de bevolking er niet achter staat gaat het niet werken (vgl. Windmolen discussie veengebied Groningen/Drenthe). Er moet gewaakt worden voor onomkeerbare beslissingen. En "oppassen dat niet slechts de mensen die het toch al goede hebben profiteren" van de transitie.

Dick Sybenga, deskundige op het gebied van het reguleren van elektriciteit. Hij vroeg aandacht voor het fenomeen Peakshaving. Het gaat om pieken in energie productie, afgifte aan het net, en energie-afname. Om de energie productie op peil te houden, wordt er gas opgeslagen, bij Langelo, Norg) om ook in de winter voldoende gas te hebben. Omdat wind en zonne-energie grillig zijn is het belangrijk te komen tot een breed aanbod. Gedacht kan worden aan "osmose" energie opwekken door gebruik te maken van energie verschil tussen zout en zoet water of getijdenenergie of golfslagenergie. Ook waterstof (H₂) zal in dit verband in de toekomst een belangrijke rol spelen. Een uiteraard is de huidige ontwikkeling van accu's van groot belang op pieken en dalen in productie en vraag op te vangen.

Eddy Diekema, planoloog/strategisch beleidsadviseur provincie Drenthe. Aanvankelijk werden zonnepanelen op grote daken geplaatst, waarbij de producent (vaak agrariërs) ook de afnemers waren. Er is nu een trend om weilanden vol te zetten met zonnepanelen. De provincie is zich aan het beraden hoe daar mee om te gaan. Op verschillende plaatsen in Nederland zijn voorbeelden van speciale ontwerpen in het landschap om grootschalige velden met zonnepanelen minder onaantrekkelijk te maken. De provincie Drenthe baseert zich op de zgn. Zonneladder.

Gebouw-gebonden (zon op het dak). Deze variant heeft de voorkeur. Grondgebonden, zon op het maaiveld, met de voorkeur voor een locatie binnen stedelijk gebied, zoals bedrijventerreinen en woningbouwlocaties en de zonnestroom direct koppelen aan de eindgebruiker(s). En grondgebonden zonne-initiatieven met een maatschappelijk draagvlak, buiten het stedelijk gebied onder de voorwaarde ze kunnen rekenen op betrokkenheid en breed maatschappelijk draagvlak vanuit de directe omgeving. Mensen willen zelf meebeslissen Maar we moeten ook oog houden voor goede landbouwgrond.

De provincie heeft ook onderzoek gedaan om zonne-energie te koppelen aan bepaalde locatie zodat er meerwaarde ontstaat door multifunctioneel ruimtegebruik. Maar ook zonnepanelen op bijzondere locaties, zoals vuilstorten, luchthavens, TT circuits of infrastructurele projecten is mogelijk. Op het TT Circuit Assen is het Zonnepark XXL geplaatst, op het dak van de motorstalling. Ook op het vliegveld Eelde worden zulke projecten ontwikkeld. Maar los daarvan kunnen mensen nog steeds windmolens tot 15 meter plaatsen na overleg met hun gemeente.